

9.Sınıf COĞRAFYA 2.Dönem 1.Yazılı

Yazilidayim.net - Masalcidede.com

Soru 1 (İklim Değişikliği): Atmosferdeki sera gazlarının (karbondioksit, metan vb.) oranının sanayi devriminden sonra hızla artması, dünya genelinde sıcaklık dengesini nasıl bozmuştur? "Sera etkisi" kavramını kullanarak iklim sistemindeki bu değişikliği açıklayınız.

Cevap: Sera gazları, güneşten gelen ışınların bir kısmını tutup yeryüzünde kalmasını sağlayarak doğal bir sıcaklık dengesi kurar. Ancak fosil yakıt kullanımıyla bu gazlar aşırı arttığında, atmosfer gereğinden fazla ısıyı hapsedir. Bu durum küresel ısınmaya, buzulların erimesine ve ekstrem hava olaylarının sıklaşmasına neden olur.

Soru 2 (İklim Değişikliği): İklim değişikliğinin tatlı su kaynakları ve deniz seviyesi üzerindeki etkilerini, gelecekteki olası göç hareketleriyle ilişkilendirerek yorumlayınız. **Cevap:** Buzulların erimesi deniz seviyesini yükselterek kıyı şehirlerinin sular altında kalma riskini artırır. Aynı zamanda kuraklık, tatlı su kaynaklarını tüketerek tarımsal üretimi durma noktasına getirir. Bu durum, insanların su ve gıda bulabileceği güvenli bölgelere doğru "iklim göçleri" başlatmasına neden olur.

Soru 3 (Nüfusun Tarihsel Değişimi): Dünya nüfusunun tarihteki üç büyük sıçrama dönemini (Alet yapımı, Yerleşik hayata geçiş, Sanayi Devrimi) dikkate alarak; Sanayi Devrimi'nin nüfus artış hızı üzerindeki temel etkisini sağlık ve beslenme şartları üzerinden açıklayınız. **Cevap:** Sanayi Devrimi ile tıp alanındaki ilerlemeler (aşılar, ilaçlar) ölüm oranlarını hızla düşürmüştür. Tarımda makineleşme ise gıda üretimini artırarak beslenme şartlarını iyileştirmiştir. Bu iki faktör birleşince dünya nüfusu daha önce görülmemiş bir hızla artarak milyar sınırlarını aşmıştır.

Soru 4 (Nüfus Dağılışı): Dünya haritası incelendiğinde Amazon Havzası (Brezilya) ve Sahra Çölü'nün (Afrika) nüfusun seyrek olduğu bölgeler olduğu görülür. Bu iki bölgenin "seyrek nüfuslanma nedenlerini" iklim özellikleri (sıcaklık ve nem) açısından karşılaştırınız. **Cevap:** Amazon Havzası aşırı sıcak ve yüksek nemin yanı sıra gür bitki örtüsü nedeniyle yerleşmeye uygun değildir. Sahra Çölü ise aşırı sıcaklık ve şiddetli kuraklık (su azlığı) nedeniyle seyrek nüfuslanmıştır. Her iki bölgede de ekstrem iklim şartları nüfusun dağılışını olumsuz etkiler.

Soru 5 (Nüfus Hareketleri): Türkiye'de Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar gerçekleşen "Kırdan Kente Göç" hareketlerini etkileyen temel itici (köydeki sorunlar) ve çekici (şehirdeki imkanlar) faktörleri ikişer örnek ile açıklayınız. **Cevap:** İtici faktörler; tarımda makineleşme sonucu işsizliğin artması ve toprakların miras yoluyla parçalanmasıdır. Çekici faktörler ise şehirlerdeki sanayi kollarının sunduğu iş imkanları ve eğitim-sağlık hizmetlerinin daha gelişmiş olmasıdır.

Soru 6 (Nüfus Piramitleri): Tabanı çok geniş, tavanı (üst kısmı) ise çok dar olan bir nüfus piramidine sahip olan ülkenin "doğum oranları" ve "ortalama yaşam süresi" hakkında neler söylenebilir? **Cevap:** Tabanın geniş olması, doğum oranlarının çok yüksek olduğunu ve çocuk nüfusun fazla olduğunu gösterir. Tavanın dar olması ise sağlık hizmetlerinin yetersizliği nedeniyle yaşlı nüfusun az olduğunu ve ortalama yaşam süresinin kısa olduğunu gösterir. Bu, genellikle gelişmemiş ülkelere ait bir piramittir.

Soru 7 (Demografik Dönüşüm): Türkiye'nin nüfus piramidinin son yıllarda taban kısmında daralma görülmektedir. Bu durum, Türkiye'nin demografik dönüşüm sürecinde hangi aşamada olduğunu ve gelecekteki nüfus yapısını (yaşlanma vb.) nasıl etkileyeceğini yorumlayınız. **Cevap:** Piramit tabanının daralması doğum oranlarının azaldığını gösterir. Bu, Türkiye'nin gelişmiş ülke özelliklerine doğru evrildiğini kanıtlar. Gelecekte çocuk ve genç

9.Sınıf COĞRAFYA 2.Dönem 1.Yazılı

Yazilidayim.net - Masalcidede.com

nüfus oranı azalırken, yaşlı nüfus oranı artacak; bu da çalışma çağındaki nüfusun azalması riskini doğuracaktır.

Soru 8 (Nüfusun Geleceği): Gelişmiş ülkelerin (Örn: Japonya, Almanya) "nüfus artırıcı" politikalar izlemesinin temel nedenini, bağımlı nüfus ve iş gücü ihtiyacı üzerinden açıklayınız.

Cevap: Bu ülkelerde yaşlı nüfus fazladır ve aktif iş gücü (genç nüfus) giderek azalmaktadır. Nüfusun aşırı yaşlanması, sosyal güvenlik sistemine yük bindirirken üretimde çalışacak personel sıkıntısına yol açar. Bu nedenle devlet, gelecekteki dinamizmini korumak için nüfusu artırmayı hedefler.